

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 11

Rozeslána dne 22. ledna 2002

Cena Kč 21,80

O B S A H:

27. Nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat
28. Nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

Opatření ústředních orgánů

9. Oznámení České národní banky o vydání opatření, kterým se stanoví metodika k sestavování výkazů předkládaných České národní bance bankami a pobočkami zahraničních bank
-

27

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 10. prosince 2001,

kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat

Vláda nařizuje podle § 134e odst. 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.:

§ 1

Pro účely tohoto nařízení se chovem zvířat rozumí pracovní činnost zaměřená na využívání zvířat, zejména pro jejich užitkové vlastnosti, plemenitbu nebo výcvik, sportovní, kulturní, vzdělávací, pokusné nebo vědecké účely,¹⁾ která zahrnuje vlastní chov a odchov, péči o výživu a krmení a péči o jejich životní podmínky a ochranu.

§ 2

(1) Zaměstnavatel stanoví pracovní postupy a organizuje práci při chovu zvířat tak, aby byla věnována zvýšená pozornost zvířatům

- a) při havarijních situacích a situacích doprovázených hlukem nebo jinými negativními podněty,
- b) novým nebo přicházejícím do dosud nepoznaného prostředí,
- c) sestavovaným do skupin z jedinců, kteří na sebe nejsou navyklí,
- d) poraněným nebo postiženým následky poranění nebo nakaženým infekčními nebo přenosnými nemocemi,
- e) v době říje,
- f) u nichž se mohou projevit obranné reakce, protože pečují o svá mláďata.

(2) Zaměstnavatel v situacích uvedených v odstavci 1 zajistí, aby před manipulací se zvířaty byly vhodně zabezpečeny a upraveny prostory pro zvířata tak, aby se snížila možná rizika chovu. Zaměstnavatel zajistí odpovídající počet zaměstnanců, jejich vybavení potřebnými pracovními pomůckami odpovídajícími dané nebo očekávané situaci a stanoví konkrétní postup práce.

§ 3

(1) Při chovu zvířat zaměstnavatel zajišťuje zejména dodržování stanoveného denního režimu, klidu,

pořádku, čistoty a dostatečné větrání objektů určených pro chov zvířat. Do objektů určených pro chov zvířat mohou zaměstnanci a další osoby vstupovat a zdržovat se tam pouze se souhlasem nebo vědomím zaměstnavatele; zaměstnavatel přitom zajistí dodržování zákazu kouření a zákazu vstupu s otevřeným ohněm.

(2) Venkovní prostory určené pro chov zvířat, například pastviny a výběhy, musí být zabezpečeny tak, aby nedocházelo k nežádoucím únikům zvířat.

§ 4

Zaměstnavatel dále stanoví pracovní postupy a organizuje práci při chovu zvířat tak, aby

- a) se zvířaty bylo zacházeno klidně a rozhodně a aby nebyla drážděna a týrána,
- b) vedení a zavádění velkých hospodářských zvířat, s výjimkou koní, zaměstnanec prováděl pomocí ohlávky opatřené vodícím řemenem, vodící šňůrou nebo tyčí; vodící šňůru nebo vodící řemen nesmí mít zaměstnanec omotán kolem ruky a k vedení a zavádění nesmí být používáno řetězu,
- c) při nahánění velkých zvířat, pokud se provádí pomocí naháněcích uliček a zábran, byl zaměstnanec vždy za ohrazením nebo za zábranou,
- d) zaměstnanec přistupoval k velkým zvířatům až po upozornění hlasem, k ležícímu zvířeti vstupoval vždy se zvýšenou opatrností a při ošetřování nemocného nebo poraněného zvířete a tam, kde je známo, že se jedná o zvíře nebezpečné nebo které se jako nebezpečné projevuje, byl jistěn zpravidla dalším zaměstnancem,
- e) čištění a přivazování zvířat zaměstnanec prováděl vždy z té strany, kde je minimální nebezpečí jeho přiražení nebo přitisknutí zvířetem,
- f) při provádění speciálních úkonů, například veterinárních zákroků, inseminace, odrohování, strouhání paznehtů a kování, které provádí odborně způsobilá osoba, byl na pracovišti potřebný počet dalších zaměstnanců a aby při provádění zvláštních úkonů u neklidných zvířat byly použity prostředky k fixaci zvířete, například fixační klec

¹⁾ Například zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona č. 193/1994 Sb., zákona č. 243/1997 Sb. a zákona č. 30/1998 Sb., vyhláška č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat.

nebo podání zklidňujícího preparátu odborně způsobilou osobou,²⁾

- g) zvířata, která svým chováním ohrožují bezpečnost osob nebo ostatních zvířat, byla vyřazena z chovu; jedná-li se o zvířata chovatelsky cenná, musí být provedena namísto vyřazení taková opatření, která možnost ohrožení snižují, například určením zkušeného ošetřujícího zaměstnance, který je dostatečně seznámen s rizikovým chováním zvířete.

§ 5

(1) Při chovu druhů zvířat, které nejsou uvedeny v přílohách k tomuto nařízení, jako například zvířat v zoologických zahradách, při farmovém chovu běžců, jelenovitých, muflonů, divokých prasat, pernaté zvěře, při chovu zvířat používaných pro pokusné nebo vě-

decké účely,¹⁾ zaměstnavatel stanoví pracovní postupy a organizuje práci s ohledem na druh rizika.

(2) Při práci v chovech zvířat zamořených infekčními chorobami a při pracích při likvidaci uhynulých zvířat a v laboratořích, zaměstnavatel stanoví pracovní postupy a organizuje práci s ohledem na druh rizika podle zvláštních právních předpisů.²⁾

§ 6

Další požadavky na zaměstnavatele při stanovení pracovních postupů a organizace práce jsou uvedeny v přílohách k tomuto nařízení.

§ 7

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2003.

Předseda vlády:

Ing. **Zeman** v. r.

1. místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí:

PhDr. **Špidla** v. r.

²⁾ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 102/2001 Sb.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu koní

1. Při chovu koní je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika
  - a) kopnutí, zejména od zadních končetin nebo od vzpínajícího se koně,
  - b) pokousání, zejména při nevhodném způsobu krmení a přístupu ke koni,
  - c) přitisknutí, povalení, zavalení, nebo pošlapání, zejména při vstupu do stání nebo boxu,
  - d) povalení, pošlapání, potahání, pokopání nebo uklouznutí, zejména při vedení koně, nebo při vstupu do výběhu nebo na pastvinu nebo při přehánění,
  - e) pádu z koně při jízdě na koni, kdy současně dochází k ohrožení potaháním,
  - f) zranění v obličeji pohozením hlavy koně, odření od sedla, odření rukou od otěží a krku koně.
2. S koněm se zachází klidně, opatrně a s rozvahou. Před vstupem do stání nebo do boxu se zaměstnanec ohlašuje obvykle slovem „Ustup“ a jménem koně. Ke koni vstupuje až po jeho ustoupení.
3. Kůň, který je ustájen ve vazném stání je uvázán za stájovou ohlávkou zpravidla dvěma vazáky, které procházejí volně vazacími kroužky se závažím; od ostatních koňů je oddělen přepážkou. Kůň, který je ustájen v boxu, se pohybuje volně a uvazuje se zpravidla při čištění a ošetřování.
4. Kůň kopavý nebo kousavý se umísťuje odděleně tak, aby neohrožoval své okolí. Jeho ustájovací místo se označí tabulkou upozorňující na nebezpečné projevy zvířete.
5. Při vedení koně jde zaměstnanec zpravidla po jeho levé straně; otěže, opratě, vodící řemen, šňůra nebo postraňky nesmí být vláčeny po zemi. Otěže, opratě, vodící řemen nebo šňůru nesmí mít zaměstnanec omotány kolem ruky nebo kolem těla. Při vedení osedlaného koně jsou třmeny vytaženy, nebo přehozeny přes sedlo.
6. K výcviku koně se přistupuje s přihlédnutím ke stupni jeho výcviku, stáří a fyzickým a psychickým předpokladům.

7. Hřebci se zpravidla vodí na jednoduché uzdečce nebo na ohlávce s obnoskem. Vodítka, lonž či otěže nesmí být navlečeny na zápěstí ruky.
8. Při tréninku koní a při skákání s koněm používá zaměstnanec ochrannou přilbu. Při vedení koně i při jízdě v zástupu se dodržuje rozstup minimálně 3 m.

Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 27/2002 Sb.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu skotu

1. Při chovu skotu je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika
  - a) kopnutí, zejména od boku zvířete, bodnutí nebo pohmoždění rohem,
  - b) přitisknutí, povalení, zavalení nebo pošlapání, zejména při vstupu na stání nebo do boxu, při pomoci při telení nebo při vstupu k ležícímu zvířeti,
  - c) povalení, pošlapání, pokopání, uklouznutí, zejména při vedení skotu nebo přehánění,
  - d) napadení agresivním býkem, zejména při ošetřování nebo přemísťování,
  - e) zranění způsobené ocasem krávy, zejména očí, při nasazování dojícího zařízení.
2. Dospělý skot musí být ve vazné stáji pevně a bezpečně uvázan. Uvazování dospělého skotu se provádí za šíji, nikoli za rohy. Ve vazných stájích, kde jsou ustájeni býci na žír starší než jeden rok, musí být vždy krmné chodby a zaměstnanec musí mít možnost se před vstupem přesvědčit, že ve stáji se nepohybuje neuvázané zvíře. Vstupuje-li zaměstnanec na stání nebo do boxu, je nutné zajištění ústupové cesty a přítomnost dalšího zaměstnance, který ho v boxu jistí.
3. Před vstupem do stání upozorní zaměstnanec skot hlasem; převádění dospělého skotu se provádí pouze na provazu, na vodící šňůře připevněné na zvláštní ohlávce nebo pomocí tyče. Při volném ustájení nesmí zaměstnanec vstupovat sám mezi volně ustájený skot; je-li vstup nezbytný, je nutná přítomnost dalšího zaměstnance.
4. Přehánění skotu se provádí zpravidla pomocí zábran. Otevírání vrat nebo branky z volné stáje se provádí tak, aby při každém otevření byl zaměstnanec, který vrata nebo branku otevřel, chráněn.
5. Ve vazné stáji musí být plemenný býk zajištěn dvojitým obojkem s dvojitým úvazkem, popřípadě dalším bezpečným jištěním, které však nesmí zvíře zraňovat. Při boxovém ustájení je nutno zajistit pevnou konstrukci boxu a dveře, které je možné rychle a bezpečně otevírat i zavírat a jistit zvenku, přičemž při vstupu do boxu musí být zaměstnanec jištěn dalším zaměstnancem. Při ošetřování plemenného býka v boxu je nezbytné jej nejdříve bezpečně přivázat. Při odvazování a přivazování plemenného býka, veterinárních zákrocích, odběru semene, strouhání paznehtů nebo jiných úkonech, musí být kromě ošetřujícího zaměstnance přítomen další zaměstnanec, který je způsobilý v případě potřeby poskytnout pomoc. Při ošetřování býka ve stání je nutné, aby ošetřující zaměstnanec nejdříve přiměl býka k tomu, aby ustoupil šikmo stranou.

6. Plemenní býci se vodí na vodících tyčích, bezpečně zapnutých do nosního kroužku. Podle povahy je plemenný býk veden na vodících tyčích nejméně jedním zaměstnancem tak, aby byl vždy bezpečně ovládán; k vedení lze použít i pevné otěže, na kterých ho mohou vést nejméně dva zaměstnanci.
7. Při vyhánění plemenného býka z boxu do výběhu se otevírají dveře vždy z vnější strany, směrem do výběhu. Zaměstnanec musí mít zajištěn volný průchod tak, aby měl v případě potřeby zajištěnu únikovou cestu.
8. Při odběru semene od plemenného býka nesmí ošetřující zaměstnanec provádět současně i jiné úkony.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu prasat, ovcí a koz

1. Při chovu prasat je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika
  - a) napadení agresivním kancem, zejména při zapouštění prasnic,
  - b) podražení nohou, napadení nebo pokousání zvířetem, zejména při vážení, nakládání, přehánění nebo práci v kotcích,
  - c) napadení prasnicí, zejména při odstavu selat.
2. Při chovu ovcí a koz je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika
  - a) potrkání,
  - b) povalení a pošlapání, zejména při splašení stáda, koupání, stříhání nebo při dojení.
3. Při přehánění prasat se zaměstnanec pohybuje za přeháněnou skupinou. Při vedení a přehánění kance se používá pevný vodící prut.
4. Plemenní kanci se umísťují jednotlivě v oddělených kotcích nebo v boudách; při jejich připouštění, čištění kotců nebo výběhů je kromě ošetřujícího zaměstnance nutná přítomnost dalšího zaměstnance.
5. Při odstavu selat od prasnic je nutná přítomnost nejméně dvou zaměstnanců.
6. Při vyhánění ovcí a koz na pastvu stojí zaměstnanec za otevřenými dveřmi tak, aby ho tyto dveře chránily před tlakem stáda; k pasení ovcí lze používat pouze psy se speciálním výcvikem pro tuto činnost.
7. U agresivních plemenů, zejména rohatých plemen, dodržuje ošetřovatel zásadu, neotáčet se ke zvířeti zády; pro bezpečné ovládnutí je nutné plemeníka opatřit dostatečně silným objkem nebo ohlávkou, na kterou lze zaklesnout vodící tyč.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu drůbeže

1. Při chovu drůbeže je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika podrápání, úder křídly nebo poklování. Při chovu vodní drůbeže je dalším rizikem možnost pádů a uklouznutí zaměstnanců na kluzkém podkladu.
2. Při použití plavidel na vodních plochách pro chov vodní drůbeže používají zaměstnanci v případě potřeby ochranné prostředky, jako jsou záchranné kruhy nebo záchranné plovací vesty.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu ryb

1. Při chovu ryb je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika poranění o ostré šupiny a ploutve, u dravých ryb o zuby.
2. Při práci v líhních, při výtěru ryb, ošetřování jiker a odkrmu plůdků se používají elektrická zařízení pro maximální napětí 24 voltů. V zimním období je nutné omezit riziko uklouznutí nebo pádu na kluzkém podkladu. Na příjezdních hrázích sádek a schodech do jednotlivých sádek je nutno v době námrazy zajistit posyp.
3. Při použití plavidel na vodních plochách pro chov ryb zajistí zaměstnavatel v případě potřeby ochranné prostředky, jako jsou záchranné kruhy nebo záchranné plovací vesty.
4. Při práci na ledě, zejména při otevírání a prosekávání prohlubní, osekávání stavidel, přítoků a rozvozu hnojiva, se zjišťuje stav a síla ledu prosekáním zkušebních otvorů; přitom je nutná přítomnost nejméně dvou zaměstnanců. Manipulační prostor kolem prohlubní musí být vždy volný. Prosekané a obsekané prohlubně a vazby se opatřují dostatečně viditelným výstražným značením. Rybníky a vodní nádrže, kde se prohlubně prosekávají, se opatřují vhodnými a dobře viditelnými bezpečnostními značkami. Zaměstnanci se pohybují ve vzdálenosti minimálně 5 m od sebe a jsou vybaveni alespoň jedním záchranným kruhem a pevným lanem dlouhým minimálně 10 m. Při postupu se síla a pevnost ledu zkouší pomocí sekáče nebo sekery s dlouhou násadou. Zaměstnanci při této práci používají záchranné plovací vesty.
5. Při vypouštění a strojení rybníků s čepovým nebo lopatovým vypouštěcím zařízením, umístěným v rybníce, ke kterému je přístup po dřevěných lávkách, kde se používá k manipulaci provizorní páky, konají práci vždy dva zaměstnanci. Strojení rybníků v noci provádějí nejméně dva zaměstnanci.

**Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy
při chovu psů**

1. Při chovu psů je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika
  - a) pokousání, poškrábání nebo povalení, zejména při napadení psem,
  - b) zranění drátěným košem,
  - c) potahání na vodítku, zejména u velkých plemen.
2. Při výcviku psů je nezbytné zachovat klid, rozvahu a postup, který odpovídá charakteru cvičeného psa.
3. V době, kdy pes neprovádí střežení objektu, nebo kdy pastevecký pes nepracuje se stádem, například při pasení, hnaní nebo střežení, je řádně a bezpečně zajištěn v kotci.
4. Pokud se pes pohybuje po veřejných pozemních komunikacích, musí být pod kontrolou ošetřovatele.
5. Při ošetřování nemocného psa, očkování nebo jiných speciálních úkonech, je kromě ošetřujícího zaměstnance vždy nezbytná přítomnost dalšího zaměstnance, který psa jistí.

Příloha č. 7 k nařízení vlády č. 27/2002 Sb.

Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy při chovu kožešinových zvířat

1. Při chovu kožešinových zvířat je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na rizika pokousání, poškrábání při napadení zaměstnance zvířetem nebo rizika poškození zraku sekretem zvířete.
2. Prostory, klece nebo kotce pro chov kožešinových zvířat se řádně zabezpečují před nežádoucím únikem zvířat.
3. Při ošetřování kožešinových zvířat, jejich očkování nebo dalších úkonech, je kromě ošetřujícího zaměstnance nezbytná přítomnost dalšího zaměstnance; zvířata se jistí nasazením náhubku nebo svázáním čelistí a bezpečnou fixací pomocí fixační klíčky, speciálních fixačních pomůcek, například fixačními kleštěmi. Při manipulaci s kožešinovými zvířaty zaměstnanci používají ochranné kožené rukavice, popřípadě speciální fixační klíčky nebo jiné pomůcky; při odchytu zvířat z klecí je nutná přítomnost alespoň dvou zaměstnanců.

**Další požadavky na organizaci práce a pracovní postupy
při chovu včel**

1. Při chovu včel je zaměstnavatel povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na riziko pobodání.
2. Zaměstnavatel je povinen vhodnými prostředky, například kouřem, zajistit, aby nedocházelo k nadměrnému obtěžování okolí včelami při rojení; při práci se včelami zaměstnanec používá zpravidla včelařskou kuklu nebo závoj a rukavice.
3. Stálá i mobilní stanoviště včel, která jsou umístěna mimo ohrazené, uzavřené nebo oplocené prostory, musí být na dobře viditelném místě označena bezpečnostními značkami označujícími zákaz vstupu nepovolaným osobám a biologické riziko.
4. Doprava včel se provádí pouze v pevných úlech nebo zařízeních, jejichž jednotlivé části jsou pevně spojeny; zaměstnanci, kteří dopravu provádějí, jsou vybaveni včelařskou kuklou nebo závojem a rukavicemi. Včelstva se nedopravují s otevřenými česny. Provádí-li se doprava koňským potahem, otevírají se česna na novém stanovišti až tehdy, když je koňský potah v bezpečné vzdálenosti.

28

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 10. prosince 2001,

kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

Vláda nařizuje podle § 134e odst. 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.:

§ 2

§ 1

Pro účely tohoto nařízení se rozumí

- a) prací v lese a na pracovištích obdobného charakteru práce prováděné na lesních a nelesních pozemcích při údržbě lesů, parků, sadů, pozemků u pozemních komunikací, v obvodu dráhy, břehových porostů, pěstební práce, ošetřování stromů, těžba, soustřeďování dříví, manipulace, skladování a odvoz dříví, práce ve výškách na stojících stromech,
- b) pracovištěm prostor vymezený vedoucím zaměstnancem pro pracovní činnost,
- c) ohroženým prostorem prostor, ve kterém je osoba vystavena nebezpečí, které ohrožuje její zdraví a bezpečnost,
- d) osamoceným zaměstnancem zaměstnanec, který vykonává práci během pracovní směny na pracovišti sám a bez zajištění soustavného dohledu,
- e) dřívím pokácený a odvětvený strom v celé délce, případně sortimenty dříví, které vzniknou při manipulaci nebo jiném zpracování stromu, případně jeho větví,
- f) přenosnou řetězovou pilou (dále jen „řetězová pila“) přenosné nářadí s motorem, jehož řezným nástrojem je nekonečný pilový řetěz vedený ve vodící liště (dále jen „pilový řetěz“), obsluhované jedním zaměstnancem,
- g) křovinořezem přenosné nářadí s motorem, jehož řezným nástrojem je rotující kotouč, nůž nebo struna,
- h) ručním nářadím nářadí používané při práci v lese, jako jsou například ruční pily, sekery, háky, sochory, obracáky a klíny,
- i) odvozním prostředkem silniční a zvláštní vozidlo určené a vybavené pro odvoz dříví,
- j) mechanizačním prostředkem pracovní nebo dopravní stroj, který je vybaven samostatným motorem, obsluhovaný zaměstnancem a používaný při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru.

(1) Zaměstnavatel stanoví pracovní postupy a organizuje práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru s ohledem na vykonávanou činnost, technologické postupy, zvláštnosti pracoviště, pracovní podmínky, bezpečnost provádění jednotlivých pracovních úkonů a možnost ohrožení zaměstnanců klimatickými podmínkami, povětrnostní situací, zvířaty nebo hmyzem.

(2) Zaměstnanec musí být zaměstnavatelem před zahájením prací se stanovenými pracovními postupy a organizací práce podle odstavce 1 seznámen. Dále musí být seznámen se způsobem zajišťování první pomoci a vybaven osobními ochrannými pracovními prostředky. Při práci vykonávané osamoceně nebo samostatně musí být zaměstnanec seznámen s pravidly pro dorozumívání mezi zaměstnanci na pracovišti nebo pro dorozumívání s vedoucím zaměstnancem.

(3) Zaměstnavatel vybaví zaměstnance, který vykonává práce s přenosným nebo ručním nářadím s ostřím, obvazovým balíčkem. S ohledem na rizika vykonávané pracovní činnosti, charakter pracoviště a počet zaměstnanců zajistí zaměstnavatel, aby pracoviště bylo vybaveno prostředky pro poskytnutí první pomoci včetně zajištění prostředků umožňujících přivolat rychlou lékařskou pomoc.

(4) Zaměstnavatel zajistí, aby osamocený zaměstnanec nebo samostatně pracující zaměstnanec přerušil práci, pokud nemůže pokračovat v práci bezpečným způsobem, a o přerušení práce informoval bez zbytečného odkladu vedoucího zaměstnance, popřípadě zaměstnavatele.

§ 3

Další požadavky na zaměstnavatele při stanovení pracovních postupů a organizace práce jsou uvedeny v příloze k tomuto nařízení.

§ 4

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2003.

Předseda vlády:

Ing. Zeman v. r.

1. místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí:

PhDr. Špidla v. r.

Další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru

I. Pěstební práce

1. Při pěstebních pracích je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
  - a) přepravovali ruční nářadí s ostrím používané při pěstebních pracích, s nasazeným ochranným krytem na ostří,
  - b) při práci s křovinořezem dodržovali pokyny výrobce uvedené v návodu na používání, údržbu a opravy; nepoužívali křovinořez s odmontovaným ochranným krytem řezného nástroje a nevybavený předepsaným závěsným zařízením,
  - c) před začátkem a v průběhu práce kontrolovali upevnění řezného nástroje a technický stav,
  - d) zastavili chod motoru křovinořezu při přecházení na pracovišti na vzdálenost větší než 50 m, pokud podmínky bezpečné práce nevyžadují zastavení chodu motoru již při menší vzdálenosti,
  - e) přepravovali křovinořez s demontovaným řezným nástrojem nebo s nasazeným ochranným krytem.
2. Při práci s křovinořezem se za ohrožený prostor považuje kruhová plocha o poloměru 15 m, nestanoví-li výrobce křovinořezu jinak.

II. Těžba dříví, zpracování vývrátů, polovývrátů a polomů

1. Při kácení stromů je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci nepracovali
  - a) za povětrnostní situace, kdy nelze u káceného stromu bezpečně dodržet určený směr kácení,
  - b) při poklesu teploty pod -15°C po celou dobu výkonu práce,
  - c) za snížené viditelnosti pod dvojnásobnou výšku káceného stromu,
  - d) na svazích, kde současně nad sebou pracují i jiní zaměstnanci tehdy, hrozí-li nebezpečí samovolného pohybu dříví,

- e) v ohroženém prostoru zavěšeného nebo podříznutého stojícího stromu,
  - f) při odvětvování, odkorňování nebo zkracování stromu ve vzdálenosti méně než 5 metrů mezi sebou,
  - g) současně na jednom stromu.
2. Při těžební činnosti zaměstnavatel zajistí, aby zaměstnanci nekáceli jiný strom přes strom zavěšený, nelezli na zavěšený strom, neuvolňovali zavěšený strom podřezáváním stromu, na kterém zavěšený strom spočívá a neodřezávali zavěšený strom po špalcích.
  3. Práci zaměstnanců při těžbě dříví musí zaměstnavatel organizovat tak, aby byla zajištěna jejich kontrola minimálně každých 30 minut v průběhu pracovní směny a aby zaměstnanec nepracoval za podmínek, kdy nemůže sám zajistit bezpečné kácení stromů.
  4. Při těžební činnosti zaměstnavatel zajistí, aby všichni zaměstnanci, kteří se pohybují v prostoru, kde hrozí nebezpečí zejména pádu větví a stromů, používali ochranné přilby.
  5. Při stanovení pracovních postupů kácení stromu musí zaměstnavatel zohlednit zejména druh dřeviny, průměr a výšku kmene, stáří a zdravotní stav stromu, tvar koruny, charakter pracoviště a klimatické podmínky a povětrnostní situaci a stanovit směr kácení.
  6. Před zahájením kácení stromu musí zaměstnavatel zajistit bezpečnou ústupovou cestu šikmo dozadu od zamýšleného směru pádu stromu tak, aby mohl zaměstnanec, který strom kácí, ustoupit dříve, než strom spadne na zem; současně musí zajistit vyčištění blízkého okolí káceného stromu od překážek a provedení odřezání zesílených kořenových náběhů a odvětvení spodní části stromu maximálně do výšky ramen zaměstnance.
  7. Při kácení stromu o průměru nad 15 centimetrů na pařezu zaměstnavatel zajistí, aby byl proveden směrový zářez do hloubky jedné pětiny až jedné třetiny průměru stromu; výška směrového zářezu se musí rovnat dvěma třetinám jeho hloubky a hlavní řez se vede vodorovně v horní polovině směrového zářezu. K zajištění bezpečného pádu stromu do určeného směru se ponechá nedořez hlavního řezu o průměru nejméně 2 cm. U stromu do průměru 15 cm na pařezu lze směrový zářez nahradit vodorovným řezem. Proti sevření řetězové pily a k usměrnění stromu do směru pádu se do hlavního řezu vloží vhodná pomůcka, například dřevorubecká lopatka nebo klín.
  8. Při zpracování napružených stromů musí být veden první řez na straně tlaku, doříznutí kmene se provádí na straně tahu, přičemž zaměstnanec musí zaujmout polohu mimo směr pružení.
  9. Při odvětvování a odkorňování stromu musí být práce prováděny z horní strany svahu nad stromem.

10. Vývraty, polovývraty, podříznuté stojící nebo zavěšené stromy musí být uvolněny přednostně. Nepodaří-li se uvolnit zavěšený strom ani po vyčerpání všech dostupných možností během pracovní směny, musí být uvolněn nejpozději v průběhu následující pracovní směny. Při uvolňování zavěšeného stromu lze použít některý z následujících způsobů
  - a) uvolnění stromu pomocí mechanizačního prostředku nebo potahu,
  - b) otáčení zavěšeného stromu kolem jeho osy,
  - c) odsunování stromu pákou,
  - d) uvolnění speciálním stahovákem.
11. Práce v obtížných pracovních podmínkách, kterými jsou zejména kácení stromů nahnilých a ztrouchnivělých, zpracování soustředěných vývratů, polovývratů a polomů, jakož i kácení stromů u pozemních komunikací, v obvodu dráhy a v ochranných pásmech, se musí provádět jen za trvalého odborného dozoru určeného zaměstnavatelem.
12. Ohroženým prostorem při kácení stromu se rozumí kruhová plocha nejméně o poloměru dvojnásobné výšky káceného stromu, vyžaduje-li to charakter pracoviště, i méně. Před započítím hlavního řezu a při vlastním kácení stromu až do jeho dopadu na zem se v ohroženém prostoru nesmí nacházet fyzické osoby, které v ohroženém prostoru nekonají práci.
13. Při zpracování polomů je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby
  - a) zaměstnanec nepracoval osamoceně,
  - b) všechny přístupové cesty a přibližovací linky byly uvolněny přednostně,
  - c) postup těžby směřoval od přibližovacích linek do porostu, přičemž se přednostně odstraňovaly zavěšené a polovyvrácené stromy,
  - d) nakupené vývraty byly zpracovány pouze po vytažení stromu mechanizačním prostředkem,
  - e) před každým provedením řezu kromě odvětvení měl zaměstnanec připravenou bezpečnou ústupovou cestu,
  - f) při odřezávání vývratu byl kořenový koláč před oddělením stromu zajištěn proti zvrácení; je-li kořenový koláč nakloněn ve směru ležícího stromu, může být kmen oddělen ve vzdálenosti rovnající se výšce koláče, případně dále. Po oddělení kmene je nutné kořenový koláč vrátit do původní polohy a případně oddělit dále využitelnou oddenkovou část kmene.
14. Při mechanizované těžbě dříví musí být před nasazením mechanizačního prostředku pro těžbu dříví provedena příprava pracoviště tak, aby byly porosty rozčleněny, určen počet a směr vyklizovacích linek pro soustřeďování dříví a odpovídajících manipulačních a

skladovacích prostor včetně jejich vyznačení; současně musí být zajištěna stabilita mechanizačního prostředku pro těžbu dříví. Při nasazení více mechanizačních prostředků pro těžbu dříví na jednom pracovišti musí být koordinován jejich provoz.

15. Ohroženým prostorem při použití stroje pro těžbu dříví se rozumí kruhová plocha o poloměru nejméně dvojnásobné výšky káceného stromu, zvětšená o délku ramene stroje.

III. Práce s řetězovou pilou

1. Při práci s řetězovou pilou je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
  - a) neprováděli práce ze žebříku a rozřezávané dříví nepřidržovali rukou nebo nohou,
  - b) dodržovali pokyny výrobce uvedené v návodu na používání, údržbu a opravy,
  - c) před začátkem a v průběhu práce podle potřeby kontrolovali stav bezpečnostních prvků řetězové pily; při startování drželi řetězovou pilu za přední rukojeť a přidržovali nohou, pilu měli položenou na pevném podkladu a ověřili si, že se řetěz nedotýká žádného předmětu,
  - d) zastavovali chod motoru řetězové pily, pokud přecházejí na pracovišti na vzdálenost větší než 150 m, pokud podmínky bezpečné práce nevyžadují zastavení chodu motoru již při menší vzdálenosti. Při přecházení s řetězovou pilou s motorem v chodu musí být zablokovan chod pilového řetězu bezpečnostní brzdou řetězu.
2. O stavu řetězové pily a době používání po celou dobu provozu je zaměstnavatel povinen vést evidenci, která obsahuje zejména identifikační údaje pily, datum uvedení do provozu, počet hodin provozu za měsíc a záznamy o výsledcích kontrol a oprav.

IV. Soustředování dříví

1. Při soustředování dříví je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby
  - a) nebyla překročena povolená svahová dostupnost mechanizačního prostředku,
  - b) byl na skládkách respektován přirozený sklon soustředovaného dříví; zaměstnanci nestoupali na soustředované dříví a nepřekračovali jej za pohybu,
  - c) nedocházelo k bezúvazkovému soustředování dříví na pracovišti, kde hrozí nebezpečí samovolného pohybu dříví,
  - d) zaměstnanci se nezdržovali ve vnitřních úhlech lana navijáku, mezi lany, pod lany, pod zavěšeným nákladem a v prodlouženém směru napnutých lan a neusměrňovali náklad rukou, jsou-li lana navijáku v pohybu,

- e) zaměstnanci se nezdržovali v ohroženém prostoru zvedaného, dopravovaného a odkládaného dříví při jeho soustředování vrtulníkem,
  - f) byl dodržován zákaz vstupu do ohroženého prostoru pracoviště a byly používány bezpečnostní značky a signály a před zahájením soustředování dříví byly odstraněny překážky z přibližovacích linek a určeny ohrožené prostory pro jednotlivé pracovní operace, zejména prostory k plnění pohonných hmot a k údržbě používaných zařízení a určen počet a umístění skládek dříví,
  - g) při soustředování dříví vrtulníkem navigoval vrtulník jeden zaměstnanec ze země a další zaměstnanec upevňoval nebo odepínal přepravovaný náklad,
  - h) na pracovišti, kde hrozí nebezpečí samovolného pohybu dříví a ztráta stability mechanizačního prostředku při provozu, se dříví vyklizovalo lanem pomocí směrové kladky; uvolňování dříví na svahu ručním nářadím musí být prováděno vždy z horní strany svahu nad ležícím stromem,
  - i) při soustředování dříví lanovým dopravním zařízením (dále jen „lanové zařízení“) se navíjecí bubny spouštěly jen na znamení zaměstnance, který dříví připevňuje nebo uvolňuje a přitom se používala stanovená signalizace a zaměstnanec, který dříví připevňuje nebo uvolňuje, sledoval jeho pohyb a přitom se pohyboval tak, aby nedošlo k jeho zasažení uvolněnou kladkou, přetrženým lanem nebo odvalujícím se dřívím. Při zachycení dříví o překážku musí být dán signál k zastavení chodu lanového zařízení.
2. Při soustředování dříví koňským potahem musí být úvazek před upevněním nebo sejmutím z dříví odepnut od potahu, aby se vyloučilo možné zranění zaměstnance při náhlém pohybu potahu; zaměstnanec doprovází vlečené dříví v bezpečné vzdálenosti, na svahu z horní strany nad potahem a v zatáčkách musí vést koně z vnitřní strany.
3. Výjimečně, v případě slabých a krátkých sortimentů dříví, se vyklizování a přenášení dříví provádí ručně. Při volném spouštění výřezů ze svahu se v ohroženém prostoru nesmí nacházet, kromě zaměstnanců vykonávajících zde práci, jiné fyzické osoby.

V. Manipulace a skladování dříví

1. Při manipulaci a skladování dříví je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
- a) na manipulační lince neuváděli zkracovací pilu do řezu, pokud není dříví v klidu a stabilizováno,
  - b) nerozřezávali překřížené dříví; ručně nemanipulovali s dřívím při jeho navalování k dopravníku,
  - c) nepohybovali se po konstrukci nadúrovňových dopravníků a nepřekračovali podélně transportéry za chodu mimo určené přechody,

- d) nevstupovali na uskladněné dříví,
  - e) nevyprošťovali ručně lana navijáku a nepřekračovali je jsou-li v pohybu a nezdržovali se v ohroženém prostoru při rozkulování dříví.
2. Při volném uskladňování dříví na skládce je nezbytné dodržovat takový sklon uskladněného dříví, aby se zabránilo jeho samovolnému pohybu; k zajištění se použijí zajišťovací klíny.
3. Při ručním navalování kulatiny nesmí dříví uskladněné dříví přesáhnout výši 1,5 m; manipulace se provádí po jednotlivých kusech dříví uložených v jedné vrstvě.

VI. Odvoz dříví

1. Při odvozu dříví je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
- a) neprováděli nakládku na odvozní prostředek nebo vykládku z odvozního prostředku, který není zajištěn proti pohybu a převrácení,
  - b) nepopojížděli s břemenem zavěšeným na hydraulické ruce,
  - c) nezdržovali se v ohroženém prostoru nakládaného nebo skládaného dříví,
  - d) nepřeváželi dříví nezajištěné proti pohybu a vypadnutí z odvozního prostředku.
2. Na ložnou plochu odvozního prostředku se dříví ukládá tak, aby náklad u klanic nepřesahoval více než polovinou obliny kmene a střed nákladu nepřesahoval výšku klanic o více než 35 cm. Pro výstup na ložnou plochu musí být odvozní prostředek vybaven žebříky nebo pevně zabudovanými stupadly.

VII. Práce ve výškách

1. Při práci ve výškách na stojících stromech je zaměstnavatel povinen zajistit organizaci práce a pracovní postupy tak, aby zaměstnanci
- a) nepracovali v koruně stojícího stromu pokud nejsou vybaveni pro práci ve výškách; v koruně stojícího stromu smí pracovat pouze jeden zaměstnanec, který musí být jistěn dalším zaměstnancem stojícím u paty stromu,
  - b) nepracovali při povětrnostní situaci, kdy dochází k nebezpečnému výkyvu korun stromů,
  - c) nepracovali při teplotě nižší než -10°C během pracovní směny.
2. Při práci ve výškách na stojících stromech musí být na pracovišti přítomni nejméně dva zaměstnanci; pro výstup do korun stromů se používají zejména bezpečnostní postroj nebo poutací řemeny a ocelové stupačky.

3. Před zahájením prací musí být zaměstnavatelem vymezen ohrožený prostor a stanovena pravidla signalizace mezi zaměstnancem stojícím na zemi a zaměstnancem provádějícím práce ve výškách. Ruční nářadí se do koruny stromu dopravuje pomocí lana, jehož použití zajišťuje k této činnosti určený zaměstnanec.
4. Odřezávání větví koruny stojícího stromu pomocí řetězové pily se provádí zejména z pracovní plošiny nebo za použití jiné speciální techniky určené pro práci ve výškách. Zaměstnanec i řetězová pila musí být při výstupu do koruny stromu, během práce i při sestupu, zajištěni proti pádu samostatnými jisticími prostředky, upevněnými k pracovní plošině nebo ke stromu mimo zónu prováděné práce.

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ

9

Česká národní banka

vydala podle § 41 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, **opatření České národní banky č. 7 ze dne 19. prosince 2001, kterým se stanoví metodika k sestavování výkazů předkládaných České národní bance bankami a pobočkami zahraničních bank.**

Opatření nabylo účinnosti dnem 31. prosince 2001.

Tímto opatřením se zrušuje opatření České národní banky č. 10 ze dne 20. prosince 2000, kterým se stanoví metodika k sestavování výkazů předkládaných České národní bance bankami a pobočkami zahraničních bank, ve znění opatření České národní banky č. 4 ze dne 4. července 2001.

Opatření České národní banky č. 7 ze dne 19. prosince 2001 je uveřejněno v částce 21/2001 Věstníku České národní banky. Lze do něj nahlédnout v ústředí a pobočkách České národní banky.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůnkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2002 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženiška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **Břeclav:** Jaroslav Polák, Lanžhotská 57; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořická 405; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 0416/732135, fax: 0416/734875; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžičková, Šeříková 529/1057, Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kučerič, Svatoplukova 1282; **Náchod:** Olga Fašková, Kamenice 139, tel.: 0441/42 45 46; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Cerná Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, NEWSLETTER PRAHA, Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 02/24 81 35 48; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhříněves; **Přerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 0168/303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77, Kartoon, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 047/5501773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zátec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslo 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.